

- Padrąsinkite savo vaiką:
„Tu puikiai susitvarkei“
„Tikrai manau, kad tau pavyks“
„Matau, kad su mokslais tau viskas gerai“
„Oho! Koks tu čia stiprus“

Kalbėkite apie tai, kaip jūs gyvenate. Vaikui tai svarbu, jis jums rūpinasi ir išgyvena dėl jūsų.

Norėtumėte, kad vaikai gyventų kartu su Jumis užsienyje?

Labai svarbu tinkamai pasirengti vaikų išvykimui iš Lietuvos, įsikūrimui bei naujam jų gyvenimui kitoje šalyje.

Privalu sužinoti tos šalies, kurioje planuojate gyventi, vaikų gerovę užtikrinančius reikalavimus:

- kokie dokumentai ir administraciniai veiksmai reikalingi;
- kokios ekonominės ir gyvenimo sąlygos būtinos;
- kokia yra švietimo sistema ir reikalavimai šalyje;
- kokie yra tėvų įsipareigojimai bendradarbiaujant su švietimo institucija (pvz., daugelyje šalių dalyvavimas tėvų susirinkimuose yra privalomas, tėvai kada panorėję negali nutraukti mokymosi proceso ir išsivežti vaiko kad ir atostogoms – visa tai gali būti traktuojama kaip netinkama priežiūra);
- kokia yra sveikatos priežiūros sistema;
- kaip veikia vaiko teisių apsaugos sistema šalyje;
- kur kreiptis prareikus ir kaip galima gauti socialinę ar kitokią pagalbą.

Patartina klausti patarimų ar informacijos šiaurės šalyse gyvenančių lietuvių:
www.lietuva.no, www.lietuviai.se, www.lietuva.dk
www.lietuviai.fi

arba raskite lietuvių bendruomenes kitose šalyse:
<http://www.urm.lt/default/lt/globali-lietuva/prisijunk-prie-lietuviu-bendruomenes/artimiausia-lietuviu-bendruomene>

Besirengiančius išvykti į užsienį tėvus santykių su vaikais klausimais konsultuoja:
 Visuomeninė organizacija „Gelbėkit vaikus“
info@gelbvaik.lt | +370 5 261 0815
www.gelbvaik.lt

Lankstinuko leidybą finansuoja
 LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

TOLI NUO VAIKŲ

**ATMINTINĖ TĖVAMS,
 VYKSTANTIEMS DIRBTI Į UŽSIENĮ**

KAM SVARBU PASIRENGTI, KAI IŠVYKSTATE IŠ LIETUVOS BE SAVO VAIKŲ?

Vaiko įstatyminio atstovo pasirinkimas

Vaiko įstatyminis atstovas – tai žmogus, kurį jūs pasirinksite rūpintis Jūsų vaiku, prižiūrėti jį, padėti jam ir atsakyti už jo saugumą, atstovauti jį ugdymo, sveikatos įstaigose, kol Jūs išvykęs. Vaiko įstatyminį atstovą svarbu pasirinkti, kai iš Lietuvos laikinai išvyksta abu tėvai arba vienintelis iš turimų tėvų.

Kaip paskirti vaiko įstatyminį atstovą?

Dėl vaiko įstatyminio atstovo pasirinkimo (laikinosios globos (rūpybos) nustatymo) reikia kreiptis į deklaruotos gyvenamosios vietos Vaiko teisy apsaugos skyrių ir pateikti jo prašomus dokumentus.

Kreiptis reikia ne vėliau kaip prieš 30 d. iki išvykimo dienos. Laikinoji globa (rūpyba) skiriama iki tėvų sugrįžimo į Lietuvą (apie tai reikia informuoti Vaiko teisy apsaugos skyrių per 5 dienas nuo sugrįžimo į Lietuvą).

Kas svarbu santykiuose su vaiko įstatyminiu atstovu (globėju)?

- Pasvarstykite, ar būsimas globėjas tinka juo būti. Ar jo elgesys, gyvenimo būdas užtikrins saugią atmosferą Jūsų vaikui?
- Su globėju aptarkite, kokius konkrečius įsipareigojimus jis turės prisiimti. Nepalikite to kaip savaime suprantamą dalyką.
- Įsitikinkite, ar globėjas bus pajėgus suteikti vaikui reikiamą emocinę paramą. Tai bus labai aktualu Jūsų vaikui, kuomet išvyksite.
- Globėjai – ne tėvai. Nereikalaukite iš vaiko, kad santykis su jais būtų toks pat kaip su tėvais.
- Neleiskite, kad globėjai prisiimtų tėvų vaidmenį. Ir vaikas, ir Jūs juk suprantate, jog net ir geriausias globėjas neatstos tėvų.

- Kartu su globėju aptarkite kontroliavimo ir vaiko asmeninės erdvės dalykus, kaip išlaikyti pusiausvyrą tarp priežiūros ir privatumo.
- Papasakokite globėjui, kuo vaikas domisi, kas jam svarbu, prie kokio gyvenimo režimo jis yra įpratęs, kada ir kaip jis pyksta, kaip randa nusiramimą ir paguodą – visa tai labai pravers kuriant draugišką ir autoritetingą ryšį su vaiku.

Kaip paruošti vaikus savo išvykimui?

Nesvarbu, kokio amžiaus bebūtų, vaikas stipriai išgyvena, kai vienas ar abu tėvai išvyksta ilgam iš namų. Vaikas gali jausti prieštarigus jausmus – nuo liūdesio, meilės ir ilgesio iki pykčio, vienišumo ar abejingumo.

Svarbiausia – parama ir nuolatinis bendravimas. „*Vaikai gali išverti tiesą, tačiau jiems sunku atlaikyti melą ir tylą, kurios jie nesupranta*“ Françoise Dolto (vaikų psichoanalitikė, Prancūzija).

- **Iš anksto aptarkite, kad ketinate išvykti.** Pasakykite kur ir kuriam laikui ketinate išvykti. Būkite pasiruošę galimai neigiamai vaiko reakcijai. **Parodykite, kad suprantate, kaip vaikas jaučiasi.**
- **Pasikalbėkite, kodėl priėmėte sprendimą išvykti.** Siūlytina vengti tokių argumentų, jog išvykstate dėl vaiko gerovės ar tam, kad jį galėtumėte aprūpinti – taip vaikas gali jausti kaltę dėl to, kad išvykstate.
- **Nenuvertinkite jo jausmų.** Kalbėkitės su juo rimtai, kaip su sau lygiu.
- **Kartu su vaiku aptarkite, kaip bendrausite ir palaikysite ryšius jums išvykus.** Aptarkite, kokiais būdais bendrausite, kol būsite išvykęs (telefonu, el. paštu, skype ar kt.). Kaip dažnai bendrausite, po kurio laiko susitiksite. Siūlytina nustatyti bendravimui skirtą laiką ir šio grafiko laikytis: tai vaikui teiks didesnę saugumo jausmą.
- **Kartu su vaiku aptarkite visus jo tolesnio gyvenimo aspektus.** Verta pasikalbėti apie veiklą ar užsiėmimus, galinčius padėti jam geriau adaptuotis prie naujos realybės.

- **Kartu su vaiku aptarkite, kurie žmonės jam padėtų iškilus sunkumams.** Būtinai pasikalbėkite su tais žmonėmis.
- **Kalbėkitės su vaiku apie savarankiškumą.** Apie saugų ir nesaugų elgesį, apie laukiančius iššūkius pačiam spręsti ir prisiimti atsakomybę.
- **Išreikškite pasitikėjimą vaiku.**
- **Padėkite sustiprinti santykius su globėju.** Visi kartu kalbėkitės apie tvarką ir taisykles, apie lūkesčius ir galimybes. Ne informuokite, o kalbėkite, tarkitės.

Kaip bendrauti su Lietuvoje likusiu vaiku, kai jau esate užsienyje?

- Pasistenkite kuo dažniau susisiekti su savo vaiku.
- Nepamirškite sakyti savo vaikui, kad jį mylite.
- Įsiklausykite į vaiko jausmus. Parodykite, kad jį suprantate. Vaikui sunku elgtis, kaip norėtumėte, jei nepriimate jo jausmų. Sunku neliūdėti, kai liūdna, nepykėti, kai pikta. Leiskite vaikui išreikšti jausmus, atliepkite juos, parodykite, kad girdite ir suprantate – taip daug lengviau pajauti bendrumą, nors ir esate labai toli vienas kito. Keletas pasakymų, kurie gali padėti:

„Suprantu, kaip nebuvo lengva...“

„Turbūt jsižeidei, kai...“

„Girdžiu, kad tau neramu dėl...“

„Jei nori, galim apie tai pasikalbėti.“

- Paaiškinkite, ką turite omeny, kai norite tam tikro elgesio, ką reiškia „būk geras“. Paaiškinkite ir kodėl būtent to reikalaujate.
- Vykdykite savo duotus pažadus. Tai reiškia, jei negalėsite ištesėti – geriau nežadėkite iš viso.
- Bendraukite su mokytojais. Domėkitės vaiko pasiekimais ir elgesiu.
- Domėkitės, kaip vaikas gyvena, kaip jam sekasi, kaip jaučiasi.